

Vergaderjaar 2011–2012

33 233

Initiatiefnota van het lid Koppejan over acquisitiefraude en spookfacturen

Nr. 2

INITIATIEFNOTA

Acquisitiefraude / spookfacturen

Elke dag worden ondernemers, stichtingen en (semi-)overheden slachtoffer van acquisitiefraude. In de afgelopen circa 30 jaar heeft die «sector» zich verregaand geprofessionaliseerd in de kunst van het verkopen van lege dozen, knollen voor citroenen en het uitbuiten van elke ruimte die de wet biedt. Daarbij wordt gebruik gemaakt van bewuste misleiding. Gedupeerden zijn naast het midden-, klein- en grootbedrijf ook te vinden bij de (semi-) overheid en de gesubsidieerde sector zoals universiteiten, ziekenhuizen, departementen en recent zelfs voetbalclubs. Uit slachtofferverklaringen komt naar voren dat men op het verkeerde been gezet wordt door een combinatie van overtuigend gedrag en doortrapte leugens, veelal verpakt in zakelijke vriendelijkheid en misbruik makend van het noodzakelijke vertrouwen in het maatschappelijk verkeer. Er zijn vele vormen van acquisitiefraude waarbinnen twee hoofdvormen zijn te onderscheiden. Een vorm die veel wordt gebruikt is die van spookfacturen. Hierbij proberen fraudeurs veel kleine(re) bedragen te incasseren door aanbiedingen of op het eerste gezicht lijkende betalingsverplichtingen te sturen, die sterke overeenkomst vertonen met van andere bedrijven afkomstige aanbiedingen of betalingsverplichtingen. Dit worden spooknota's of spookfacturen genoemd. Formele cijfers zeggen niet veel over de volledige omvang van deze vorm van criminaliteit. Waar we in Nederland naast het fenomeen spooknota's ook al jaren last van hebben zijn de vele grote internationale gidsaanbieders waarbij het erop lijkt dat de ondernemer een «update free of charge» wordt gevraagd, terwijl men tekent voor een meerjarig en duur contract. Het Steunpunt Acquisitiefraude geeft aan dat de criminele organisaties hierachter wereldwijd actief zijn en grote sommen geld verdienen. Meestal wordt geen aangifte gedaan of melding gemaakt en schaamt de ondernemer zich omdat hij of zij erin is getrap. Het College van Procureurs Generaal heeft in de gepubliceerde richtlijnen geen koers aangegeven op dit punt. Wel is bekend dat zaken m.b.t. lage schadebedragen niet worden vervolgd omdat deze onder de grens blijven van prioritering; zowel politie als OM verwijzen naar civiele aanpak. Daardoor hebben de malafide organisaties vrij spel in Nederland en in andere landen.

In opdracht van het WODC is in 2009 onderzoek gedaan naar aard en omvang van het fenomeen acquisitiefraude. De acquisitiefraude wordt vaak zo geraffineerd uitgevoerd, dat bedrijven langdurig «rekeningen» betalen op grond van bewuste misleiding.¹

1. Het Probleem

Acquisitiefraude

Het begrip acquisitiefraude heeft in Nederland inmiddels enige bekendheid gekregen door het werk van Steunpunt Acquisitiefraude (SAF). SAF geeft de volgende definitie:

«Het op geraffineerde wijze onaangekondigd en ongevraagd stelselmatig benaderen van aan het economische verkeer deelnemende organisaties, veelal uit naam van malafide advertentiebureaus, uitgeverijen, adviesbureaus, gidsuitgevers, hostingbedrijven of bureaus die zich voordoen als registratiekantoor voor domeinnamen op het internet, met als doel het door middel van doelbewuste misleiding, gebruik van valse voorwendselen en het toepassen van listige kunstgrepen en/of een samenweefsel van verdichtels, verkrijgen van een financieel voordeel uit veelal ondertekende, maar niet gewenste, (advertentie-)contracten, onverschuldigde betalingen dan wel betalingen op grond van bewuste misleiding, dwaling en/of bedrog gedaan. Een dergelijk financieel voordeel wordt ook behaald door middel van het stelselmatig en doelbewust bewegen van partijen tot het aangaan van een advertentieovereenkomst (afgifte van een goed, zijnde een handtekening), waarvan de tegenprestatie met opzet niet, dan wel onvoldoende, wordt geleverd.» (www.fraudemeldpunt.nl)

Het rapport van Huisman en Van de Bunt vinden deze definitie te beperkend en hanteren de volgende definitie:

«Bij acquisitiefraude gaat het om misleidende handelspraktijken tussen organisaties, waarbij bepaalde verkooptechnieken worden gebruikt gericht op het winnen van vertrouwen en het wekken van verwachtingen teneinde de ander te bewegen tot het aangaan van een overeenkomst, waarbij de tegenprestatie niet of nauwelijks naar behoren wordt geleverd.»²

Bij Steunpunt Acquisitiefraude kunnen alle organisaties zich melden die slachtoffer zijn geworden van vormen van acquisitiefraude. In de onderstaande tabel staat aangegeven hoeveel meldingen SAF in de afgelopen drie jaren heeft binnengekregen. Vanaf het jaar 2010 zijn de spookfacturen bij de telling inbegrepen.

jaar	meldingen	betwist contractbedrag	betalde schade
2009	4 200	7,3 mln	260 000
2010	8 240	12,1 mln	507 121
2011	10 848	8,2 mln	848 347
2012 (2,5 mnd)	5 746	2,3 mln	60 124

Deze gegevens van SAF geven enig inzicht in de aard en omvang van acquisitiefraude, echter een degelijke schatting van de omvang van de schade is erg moeilijk aangezien de meldingsbereidheid van de gedupeerden vrij laag is. Het schaamtegevoel van de ondernemer weerhoudt hem ervan om melding te maken. Ook hebben niet alle ondernemers door dat zij zijn gedupeerd. Bovendien melden alleen die bedrijven zich bij SAF als zij zich bewust zijn (geworden) van oplichting.

¹ Zie rapport Misleidende Handelspraktijken 2009, onderzoek Erasmus Universiteit Rotterdam, Huisman en Van de Bunt.

² Zie onderzoek Erasmus Universiteit Rotterdam, Huisman en Van de Bunt.

SAF registreert dus niet het echte schadebeeld. Het SAF schat de jaarlijkse schade van acquisitiefraude voor het bedrijfsleven, de overheid en de gesubsidieerde sector op 400 miljoen euro, dit is exclusief spookfacturen.¹

Spookfacturen/mass-marketingfraude

In februari 2012 is door het departement Veiligheid en Justitie (V & J) het Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven gepresenteerd². Het bevat drie clusters (Veilig Ondernemen voor winkels, horeca en bedrijventerreinen; verbeteren meldingen en aangifteproces en cluster 3 Fraude). De focus in cluster 3 ligt op mass-marketing fraude en acquisitiefraude.

Mass-marketing fraude omvat allerlei vormen van oplichting waarbij grote groepen van slachtoffers mikpunt voor malafide partijen zijn en waarvan de belangrijkste vorm voor de ondernemer onder de noemer «acquisitiefraude» valt. Hierbij worden potentiële slachtoffers benaderd via professioneel opgezette acties per post, telefoon, e-mail, advertenties online en via gedrukte media. Mass-marketing fraude (waaronder acquisitiefraude) beslaat volgens de experts van de Fraudehulpdesk qua volume circa 70 % van alle horizontale fraude waarbij zij aangeven dat de geschatte schade circa € 1 miljard per jaar is.

2. Het Doel

Gezien de aard en omvang van het probleem, de schade voor de afzonderlijke profit-, non-profit en overheidsorganisaties en de Nederlandse economie in het algemeen, ligt hier een belangrijke overheidstaak om acquisitiefraude gericht en daarmee efficiënter aan te pakken. Omdat mass-marketing/ spookfacturen qua omvang en percentage het grootste probleem vormt, ligt de focus in deze initiatiefnota op het bestrijden van mass-marketingfraude (= acquisitiefraude/spookfacturen).

Het belangrijkste doel is om fraude en schade te voorkomen. Organisaties en hun vertegenwoordigers dienen beter weerbaar te worden gemaakt tegen de aanvallen van de fraudeurs.

Vindt de fraude alsnog plaats dan dient strafbaarstelling, aangifte en daadwerkelijke vervolging van de fraudeurs centraal te staan. Misdaad mag niet lonen.

3. Problemen & knelpunten

Een efficiëntere aanpak van fraude met spookfacturen stuit op een aantal problemen. Een deel van deze problemen is algemeen in die zin dat het gaat om brede problemen rondom fraudebestrijding. Een ander deel vormt een specifiek probleem bij de aanpak van spookfacturen.

Algemene problemen

1. Ondanks alle waarschuwingen via SAF, Fraudehulpdesk, branches, koepels, Kamers van Koophandel, publiciteit in kranten, tv, radio en dergelijke is het fenomeen nog steeds relatief onbekend. Een verdere toename van de problematiek rond spookfacturen tast het vertrouwen in het handelsverkeer aan met alle schade van dien.
2. De omvang van het probleem en de schade die deze berokkent voor het bedrijfsleven, wordt nog altijd onderschat³.
3. Er is geen zicht op geldstromen (gerealiseerde inkomsten) van de fraudeurs en wat met dat geld nog meer in de criminele sfeer wordt «ondernomen».
4. Het WODC onderzoek (Erasmus Universiteit)⁴ gaat alleen over de Nederlandse malafide bedrijven, de buitenlandse bedrijven die in Nederland slachtoffers maken, zijn tot nu toe niet onderzocht. Dit geldt ook voor de vanuit Nederland opererende malafide bedrijven

¹ Zie onderzoek Erasmus Universiteit Rotterdam, Huisman en Van de Bunt.

² Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven d.d. 13 februari 2012.

³ Zie onderzoek EUR, Huisman en Van de Bunt.

⁴ Idem.

- die in het buitenland slachtoffers maken.
5. Er is geen aparte strafbaarheidstelling. Het oplichtingartikel (art. 326 W.v.Sr.) voldoet niet (dit vooral in verband met de moeilijke bewijsbaarheid van crimineel gedrag) en de vraag speelt al jaren of de modus operandi wel of niet strafbaar is (in de kleine lettertjes wordt vaak een disculpatiegrond aangegeven).
 6. Acquisitiefraude heeft geen prioriteit bij politie en openbaar ministerie en strafbaarheid wordt daarnaast betwist. Zaken die wel door het OM worden opgepakt liggen hooguit op het gebied van schending van intellectueel eigendomsrecht¹. Collectieve aangiftes van misleidende handelspraktijken door een Nederlandse organisatie zijn in Nederland niet vervolgd, ondanks een artikel 12 Sv. procedure. MKB-Nederland is over deze zaak een civiele procedure begonnen. Twee grote internationale door SAF aangebrachte zaken werden niet vervolgd².
 7. Acquisitiefraude is thans ook binnen de internationale werkgroep Mass Marketing Fraud (IMMFWG) aan de orde gesteld (met deelname van Engeland, Canada, Australië, USA, Nigeria, België, Nederland en Europol).

Specifieke problemen

8. Het barrièremodel (het blokkeren respectievelijk frustreren van malafide partijen door de bonafide, private sector, bijvoorbeeld het stopzetten van de bezorging van de spookfacturen door de postsector en financiële sector) komt niet gemakkelijk van de grond.
9. Omdat er geen duidelijke wetgeving op dit punt is durven private partijen ook niet ferm te handelen op grond van eigen beleid (wij willen geen klanten bedienen waar klachten over worden geregistreerd).
10. Er heerst bijvoorbeeld angst voor civiele procedures bij de private partijen: zo wenst de Nederlandse Vereniging van Banken die de grootbanken vertegenwoordigt, dat er aangifte is gedaan voordat zij iets willen ondernemen. Dat zou kunnen veranderen indien en zodra aparte wetgeving een feit is. Geborgd dient te worden dat private partijen actie ondernemen op basis van een aangifte en zich niet meer verschuilen achter andere (non valide) argumenten.
 - a) Postsector wil meewerken aan het stuiten van partijen post maar wordt belemmerd door de huidige Postwet.
 - b) Bewijs- en vervolgbaarheid van acquisitiefraude. Voor zover een aangifte door de politie in behandeling wordt genomen, blijkt bewijs van het strafbare gedrag slechts zeer moeizaam te kunnen worden vastgelegd, waardoor de weg van het strafrecht niet echt succesvol is gebleken. Er is geen landelijk politie-/aangifteloket waar gedupeerden gemakkelijk aangifte kunnen doen. Gedupeerden worden regelmatig door de politie weggestuurd met als argument dat het een civiele zaak betreft en geen strafrechtelijke. Dat klopt niet aangezien er sprake is van «bewuste misleiding». Om aangifte te vergemakkelijken en een goed overzicht te krijgen is één centraal aangiftepunt nodig (bij voorkeur bij het komende expertisepunt fraude van de politie), digitaal toegankelijk voor zowel de gedupeerde, de politie als voor collectieve aangifte via Steunpunt Acquisitiefraude.
 - c) Er zijn vele incassobureaus gelieerd aan malafide bureaus: de Nederlandse Vereniging van Incassobureaus pleit in Den Haag – ondersteund door MKB-Nederland en SAF – voor een wettelijk vergunningstelsel.
 - d) Er is geen, dan wel onvoldoende wettelijke bescherming van ondernemers tegen malafide praktijken door de Wet Oneerlijke

¹ Zaak van de valse facturen Kamers van Koophandel en van de Gele Bedrijvengids.

² Dit bleek nog vorig jaar nadat door Steunpunt Acquisitiefraude (SAF) aangifte was gedaan tegen een groep van de belangrijkste fraudegidsen, waarbij een grote «speler» in Nederland actief was door het faciliteren c.q. witwassen van de acquisitiefraude via een postbus en een bankrekening. Over deze gidsen (slachtoffers genererend in andere landen/werelddelen) met een moederbedrijf in een ander belastingparadijs wordt zelfs in het Europees Parlement al een aantal jaren gedebatteerd. Het openbaar ministerie heeft besloten deze zaak niet te vervolgen omdat a. slachtoffers in het buitenland zitten en b. de vraag zich ook hier weer aandient of de handelwijze als strafbaar is te kwalificeren.

Handelspraktijken. Deze biedt alleen de consument bescherming en geldt niet voor de ondernemer.

11. De internationale (mass marketing) en «cross border selling» problematiek: de professionele criminele organisaties zijn in het ene land «gevestigd» met adresgegevens, in een ander land genereert men slachtoffers en in een derde land heeft men rekeningen en postbussen. Zo blijven de malafide bedrijven vrijwel overal buiten schot. De diverse nationale overheden richten zich met name op bescherming van de eigen burgers, dat gaat voor en malafide bedrijven over de grens aanpakken is (te) lastig.¹
12. Kamers van Koophandel verkopen adressen van bedrijven. Ondanks de mogelijkheid voor de ondernemer om zijn bedrijf niet te laten adresseren door andere bedrijven, is de professionaliteit van met name de buitenlandse, criminele netwerken al zo groot dat allerlei openbare registers (Benelux Merkenregister, Telefoongids/Gouden Gids etc.) vermoedelijk via speciale zoekmachines/software op internet voortdurend, stelselmatig worden gescand op nieuwe slachtoffers. De grote criminelen zijn dus niet (alleen) met de gegevens van het Nederlandse Handelsregister actief, zij hebben vermoedelijk hun eigen zoekmachines en software voor het binnenhalen van grote adresbestanden via internet.

4. Het plan in het kort

De indiener wenst een gerichte aanpak van het probleem acquisitiefraude/spoofacturen met de volgende maatregelen.

4.1. Beslispunten; Nieuwe wetgeving

4.1.a. Verbod op acquisitie waarin niet ondubbelzinnig aangegeven wordt dat het gaat om een aanbod tegen betaling

In Titel XII van het Wetboek van Strafrecht wordt een artikel opgenomen waarin reclameverkopers verboden wordt om op gelijk welke manier ondernemers te werven voor gidsen, telefoonboeken of soortgelijke lijsten, zonder ondubbelzinnig aan te geven dat het gaat om een aanbod tegen betaling. Daarbij wordt vastgelegd dat die aankondiging in het vet en in het grootste van het in het aanbod gebruikte lettertype, duur en de totale prijs van het aangeboden contract wordt weergegeven. De sanctie die volgt bij het niet respecteren van deze wet kan oplopen tot € 450 000 per delict². Bij het formuleren van dit wetsvoorstel kan als voorbeeld dienen, recent ingevoerde wetgeving in België of wetgeving in Spanje, Oostenrijk, Zwitserland (vanaf april 2012).³

Bij de strafbaarstelling dient niet alleen sprake te zijn van strafbedreiging met een geldboete maar ook met een substantiële gevangenisstraf – vergelijkbaar met die van valsheid in geschrifte – teneinde het voor het OM mogelijk te maken om dwangmiddelen toe te passen.

4.1.b. Aanpassing van Wet OHP (bestuursrechtelijke handhaving)

De Wet op de Oneerlijke Handelspraktijken wordt zodanig uitgebreid dat niet alleen consumenten maar ook ondernemers een beroep kunnen doen op de in die wet opgesomde lijst van oneerlijke handelspraktijken waardoor zij ook onder de bescherming van deze wet vallen. De ondernemer kan zich hier echter pas op beroepen als het kwaad al is geschied en ze al de nodige juridische correspondentie met de malafide partij hebben gevoerd over de rekening. De ondernemer kan zich beroepen op het onrechtmatig handelen van de tegenpartij en er kan in dat verband gebruik worden gemaakt van omkering van de bewijslast: de agressor

¹ In het Europe Parlement zijn inmiddels twee resoluties aangenomen (december 2008 en juni 2011) om het probleem grensoverschrijdend aan te pakken en om meer bescherming via de Richtlijn Oneerlijke Handelspraktijken voor ondernemers af te dwingen. Zie ook voetnoot 8 en voetnoot 13.

² Zie de huidige wetgeving in de Wet OHP en de huidige bestuurlijke handhavingmogelijkheden van de Consumentenautoriteit

³ Zie rapport Misleading Practices of «Directory Companies» in the context of current and future internal market legislation aimed at the protection of consumers and smes (IP/A/IMCO/FWC/2006-058/LOT4/C1/SC6), IP/PE 408 562

dient te bewijzen dat deze zorgvuldig en rechtmatig jegens de ondernemer heeft gehandeld. De sanctie die volgt bij het niet respecteren van deze wet kan oplopen tot € 450 000 per delict¹. Goede afstemming tussen de Consumentenautoriteit (in de toekomst de Autoriteit Consument en Markt) en het OM is hierin noodzakelijk.

Niet alleen is het dan ook mogelijk om een boete aan het bedrijf/de rechtspersoon zelf op te leggen maar ook een boete aan de bestuurders van dit bedrijf.

Een dergelijke wetwijziging wordt ondersteund door twee aangenomen resoluties van het Europees Parlement². Door MKB-Nederland is in dit kader nu ook een procedure aangespannen.

Daarnaast zou men deze wet ook kunnen uitbreiden naar automatisch eenzijdige opzegging vanuit het slachtoffer van acquisitiefraude, binnen een bepaalde termijn bijvoorbeeld 7 dagen. Recent is er een motie van deze strekking ingediend door het lid Recourt.³ Dit zou dan wederom ook moeten gelden voor bedrijven/stichtingen/verenigingen die het slachtoffer van acquisitiefraude zijn geworden.

4.2. Beslispunten; Het entameren van een rechterlijke uitspraak op strafbaarheid (art. 12 Sv.)

Wanneer er een rechtelijke uitspraak over strafbaarheid wordt geëntamerd hebben gedupeerden een extra handvat om bijvoorbeeld schadevergoeding te krijgen. In dit verband verwijzen wij nadrukkelijk ook naar het interview d.d. zaterdag 24 maart 2012 in De Volkskrant met de voorzitter van het college van Procureurs Generaal met betrekking tot de verbetering van de positie van het slachtoffer. Ergo: het zou goed zijn om de casus van een spooknota voor de strafrechter te brengen: een rechtelijke uitspraak op het gebied van de spooknota's – gelet op het maatschappelijk belang en de omvang van het probleem – kan dan worden afgegeven.

Op een later tijdstip zou een dergelijke procedure kunnen worden uitgebreid naar de twee andere grondvormen van acquisitiefraude: de internationale misleidende gidsaanbieders en de aanbieders via individuele/telefonische misleiding.

4.3. Beslispunten; Naming and shaming

Openbaarmaking en publicatie via internet van alle namen van bedrijven waarover meer dan vijf onderbouwde klachten gegrond zijn verklaard. Hier dient een belangrijke preventieve werking van uit te gaan. Ondernemers kunnen facturen waarover twijfels bestaan snel toetsen aan de op internet gepubliceerde lijst van malafide bureaus. De Wet Bescherming Persoonsgegevens maakt het op dit moment nog niet mogelijk om dit soort lijsten te publiceren. Steunpunt Acquisitiefraude doet dit al wel m.b.t. de spooknota's en de internationale gidsen maar vindt de nodige tegenaanvallen op haar pad (dreigingen met procedures wegens smaad en laster). Terwijl het hier gaat om het noemen van bedrijven kan het zijn dat er gepubliceerd wordt over een eenmanszaak (is een natuurlijk persoon) en dus verboden. De ministers van V&J en EL&I kunnen dit mogelijk maken o.g.v. heldere en vastgestelde criteria die in samenwerking met het bedrijfsleven en het Openbaar Ministerie worden opgesteld.⁴

¹ Zie de huidige wetgeving in de Wet OHP en de huidige bestuurlijke handhavingmogelijkheden van de Consumentenautoriteit.

² Zie verslagen A6-0446/2008 en toelichting: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A6-2008-0446&language=NL#title2> en B7-0342/2011. Het Europees Parlement doet in laatstgenoemde resolutie een beroep op de Commissie om de omzetting, tenuitvoerlegging en nationale handhaving in de lidstaten van Richtlijn 2006/114/EG proactief te verifiëren en, indien nodig, corrigerend in te grijpen; het parlement dringt er bij de Commissie op aan haar activiteiten inzake de herziening en verbetering van de richtlijn en andere relevante wetgeving te bespoedigen om onverwijld een einde te maken aan de misleidende praktijken van ondernemingen die bedrijvengidsen beheren, met name door de misleidende praktijken van bedrijvengidsen op een zwarte lijst te zetten; zie ook het in juni 2011 gevoerde debat in Brussel ter zake: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=CRE&reference=20110609&secondRef=ITEM-004&language=NL&ring=A6-2008-0446>, waarbij door tweede spreker expliciet verwezen wordt naar de Nederlandse bedrijvengids uit voetnoot 8.

Eind 2011 heeft over dit probleem een consultatieronde vanuit de Commissie plaatsgevonden; zie ook de nota van de Belgische Hoge Raad voor Zelfstandigen d.d. 15 maart 2012. De Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO is een Belgische federale adviesraad opgericht bij de wetten betreffende de organisatie van de Middenstand, gecoördineerd op 28 mei 1979. Hij groepeerde meer dan 160 door de Belgische overheid erkende nationale interprofessionele en beroepsfederaties die de belangen van de zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen (KMO) verdedigen. De Hoge Raad bestaat in zijn huidige vorm reeds meer dan 50 jaar. Hij kan beschouwd worden als het sociaal en economisch «parlement» van de zelfstandigen en de KMO.

³ Motie Recourt, 32 320, nr. 3. Evaluatie van de Wet aanvulling van titel 7.1 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek met bepalingen inzake de koop van onroerende zaken alsmede vaststelling en invoering van titel 7.12.

⁴ Zie voor een voorbeeld de publicatie van deze namen in België op de website van de FOD.

4.3.1. Beslispunten; Effectieve blokkades t.b.v. het tegengaan van fraude worden door de minister mogelijk gemaakt

Na het verdwijnen van de Economische Controledienst (ECD) is er geen duidelijk competente opsporingsinstantie op dit vlak. Het optuigen van een nieuwe opsporingsdienst is niet noodzakelijk mits de volgende zaken goed worden geregeld/gewaarbord:

- a. Garandeer de mogelijkheid voor een laagdrempelige help- en meldfunctie voor (acquisitie-) fraude en spookfacturen, bijvoorbeeld door aangifte bij de politie eenvoudiger te maken. Streef naar een één loketfunctie en goede onderlinge samenwerking en informatie uitwisseling tussen politie, Dienst Justis, Fraudehelpdesk.nl en Fraudemeldpunt.nl en KvK's (zie a).¹
- b. Zorg voor een goede samenwerking van de verschillende instanties (politie, fraudehelpdesk, etc.) met de nieuwe Kamer van Koophandels (Kvk's)/Ondernemerspleinen.
- c. Benut kennis binnen KvK's/Ondernemerspleinen in het kader van beheer Handelsregister voor vroegtijdige opsporing van verdachte activiteiten en zorg voor goede informatie uitwisseling tussen KvK's/Ondernemerspleinen en opsporingsdiensten van de politie.
- d. Versterk in het kader van preventie de informatie-uitwisseling en communicatie over de risico's van acquisitiefraude via de bestaande communicatiekanalen richting ondernemers zoals werkgeversorganisaties, brancheorganisaties, KvK's/Ondernemerspleinen en bedrijven-loketten van gemeenten. Via deze kanalen, Fraudehelpdesk.nl en Fraudemeldpunt.nl kunnen ook de naming en shaming lijsten op een veilige wijze gepubliceerd worden. Tenslotte kan er bij een nieuwe golf aan spookfacturen ook gebruik gemaakt worden van sociale en traditionele media.
- e. Bied aan ondernemers de mogelijkheid om zich tegen betaling te abonneren op een preventieabonnement waarbij men periodiek geïnformeerd wordt over nieuw gesignaleerde vormen van acquisitiefraude en spookfacturen en waarbij standaard de laatste versie wordt geleverd van de «naming and shaming» lijst van malafide ondernemingen. SAF onderzoekt op dit moment i.s.m. onder andere MKB-Nederland de haalbaarheid van een laagdrempelig preventieabonnement.
- f. Zorg, mede naar aanleiding van de motie Recourt, voor aanpassing in de wet OHP zodat voor consumenten maar ook bedrijven, stichtingen en verenigingen automatisch het recht ontstaat dat zij een overeenkomst ongedaan kunnen maken wanneer zij het slachtoffer zijn van fraude.
- g. Zorg voor intensievere en door de minister(s) afgekondigde en geborgde samenwerking tussen de verschillende particuliere- en overheidsorganisaties en SAF om informatie uit te wisselen en actief malafide ondernemingen te bestrijden en uit te sluiten van dienstverlening:
 - i. KvK's/Ondernemerspleinen: malafide onderneming worden uit het Handelsregister geschreven;
 - ii. Banken: blokkeren van rekeningen van bewezen fraudeurs;
 - iii. Belastingdienst: controle functie;
 - iv. Post NL: geen post bezorgen van bedrijven die spookfacturen versturen;
 - v. Telecomaandieners: blokkeren van het abonnement van bewezen fraudeurs;
 - vi. Hostingbedrijf: uit de lucht halen van de bedrijfswebsite van bewezen fraudeurs.

¹ De websites www.fraudehelpdesk.nl (voor de burger én de ondernemer en op alle fraudedomeinen actief op het gebied van preventie en begeleiding van slachtoffers; dit betreft een proef van het ministerie van V & J en loopt eind 2012 af) en www.fraudemeldpunt.nl (SAF) vallen beide onder de verantwoordelijkheid van Stichting Aanpak Financieel-Economische Criminaliteit in Nederland (SafeCin).

4.4. Samenwerking binnen de EU

Omdat spookfacturen vaak ook uit andere landen binnen of buiten de EU worden gestuurd is internationale samenwerking noodzakelijk. Dit kan door een in te dienen projectvoorstel, ondersteund door twee Nederlandse ministeries (zie ook resolutie m.b.t. het mogelijk maken van een zwarte lijst), waarin in ieder geval de volgende zaken worden opgenomen:

- a. inrichting van een Europees meldpunt;
- b. inrichting van een preventieproject i.s.m. twee andere (organisaties uit) lidstaten;
- c. onderzoek naar geldstromen i.s.m. universiteiten binnen de EU (vervolgproject).

Intussen is het bureau Benelux verkenningen gestart voor een (intergouvernementeel) Benelux meldpunt acquisitiefraude.¹

5. De uitwerking

Deze initiatiefnota vormt de basis voor het aanpak van en het zoeken naar een oplossing voor acquisitiefraude, te beginnen met spookfacturen. De hiervoor beschreven uitgangspunten en potentiële oplossingen zullen worden uitgewerkt, mede naar aanleiding van een nog te houden nota-overleg.

6. De financiële consequenties

De precieze financiële consequenties van de voorgestelde (wet-)wijzigingen zijn op dit moment nog niet bekend. Afhankelijk van de te nemen specifieke maatregelen kunnen er beperkte kosten voor de overheid vastzitten aan dit voorstel.

Indiener verwacht evenwel dat de aanpak van acquisitiefraude een aanzienlijke besparing oplevert voor profit-, non-profit, gesubsidieerde sector en overheidsorganisaties omdat de financiële en economische schade (zoals tijdsbeslag van de ondernemer) als gevolg van acquisitiefraude afneemt. Betere resultaten voor het bedrijfsleven leveren ook weer meer belastinginkomsten en/of werkgelegenheid op. Tenslotte zou een deel van de te maken kosten voor de extra inspanningen om acquisitiefraude te bestrijden ook door belanghebbenden betaald kunnen worden in de vorm van betaalde preventieabonnementen.

7. De verdere procedure

Half april wordt de nota openbaar gemaakt. Hierbij wordt de nota in ieder geval ook verspreid naar de betrokken stakeholders (SAF, MKB Nederland, etc.), zodat zij de gelegenheid hebben om op deze nota te reageren. De initiatiefnemer zou daarnaast graag een reactie van de regering en van overige partijen in het parlement willen hebben op deze initiatiefnota in een nader te plannen nota-overleg. Voorkeur van de initiatiefnemer is om dit nota-overleg nog te houden voor het zomerreces van 2012.

Koppejan

¹ De Benelux is een grensoverstijgende samenwerking tussen Belgen, Nederlanders en Luxemburgers. www.benelux.int